

TIL: NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT,
KONSESJONSAVDELINGEN,
POSTBOKS 5091 MAJORSTUEN

FRÅ: BEBOERE OG GRUNNEIERE I SELJADALEN
C/O SELJADALSVEGEN 545, 6893 VIK

SIGN.:

ANSVARLEG: THOR A.
NUMMEDAL

DERES REF.: INGRID HAUG   VÅR REF.: THOR A. NUMMEDAL   DATO: 30.06.2021

Høringsuttalelse til revisjonsdokument for vilkårsrevisjonen Arnafjord- Viksvassdraga frå Beboere og Grunneiere i Seljadalen

Vi viser til NVEs høringsbrev av 01.12.2020 om offentlig høring av Statkraft sitt revisjonsdokument.

Høringsfristen er satt til 01.07.2021. Vår høringsuttalelse er innsendt innen godkjent høringsfrist.

Vår interessentgruppe representerer 36 beboere og grunneiere i Seljadalen.

I vedlagte dokument legger vi frem våre tiltakskrav og relatert drøfting og begrunnelse for kravene.

Med vennlig hilsen,

Thor Anders Nummedal
Koordinator og kontaktperson

Beboere og Grunneiere i Seljadalen:

Line Turvoll, Omar Fosse Refsdal, Arild Fosse, Lars Seljestø, Odd Asbjørn Myrkjaskog, Knut-Inge Fossli, Helga Nummedal Englaugstad, Hannah Siguråst, Frode Voll, Sverre Aase, Olav Turvoll, Per Johan Øvstedal, Vidar Lundeland, Bjørn Kjetil Holen, Arne Svein Steinheim, Arild Fosse, Jon Nummedal, Bjørn Tore Årevik, Nils Ove Fosse, Ann Kristin Årevik, Per Aase, Atle Aase, Audun Vange, Oddvar Fosse, Martin Tenold, Turid Haga Vange, Rolf Arne Nummedal, Birgitte Rinde Fosse, Arnfinn Nummedal, Fridtjof Helgesen, Sveinung Tenold, Asbjørn Myrkjaskog, Åsmund Hove, Ove Nummedal, Nils Kåre Nummedal og Thor Anders Nummedal

REVISJON AV ARNAFJORD OG VIKVASSDRAGA

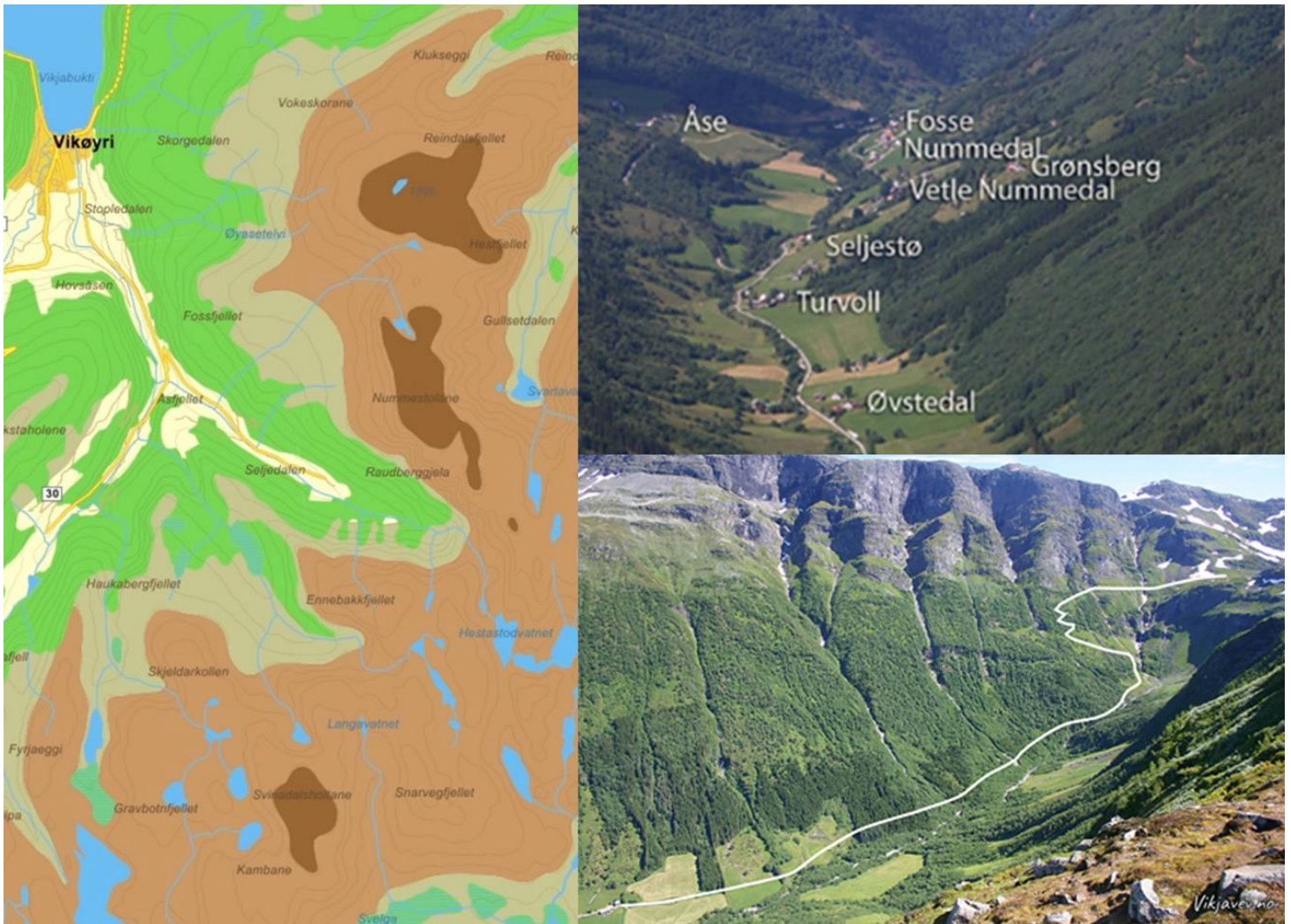
HØRINGSUTTALELSE

BEBOERE OG GRUNNEIERE I SELJADALEN

Koordinator og kontaktperson: Thor Anders Nummedal (thor.nummedal@gmail.com)

1. Bakgrunn og sammendrag

Seljadalen er den østligste av tre dalfører i Vik. Dalen preges av landbrukseiendommer, vakkert kulturlandskap og beite- og stølsområder omkranset av vill natur med bratte og høye fjell. Seljadalen er inngangen til fantastiske turområder i fjellet inkludert de mektige Nummestolane (1640 moh), Ramberggtinden (1623 moh) og Daurmålsnipa (1304 moh). På turen til Daurmålssnipa kan man vandre gjennom hele Seljadalen inn til Seljadalsbotn og opp ved Elvafossen

Kart over Seljadalen og området rundt og bilder fra øvre og nedre del av Seljadalen. Nedre del viser gårdene i dalen mens øvre del viser tursti gjennom dalen opp til Daurmålsnipa med de majestetiske Nummestolane i bakgrunnen

Seljadalselva følger Seljadalen helt fra Heimste Brevatn oppe i fjellet, ned Elvafossen til Seljadalsbotn og videre nedover dalen hel til den løper sammen med Veslaelva ved Fosse og danner Vikja som løper ut i fjorden ved Vikøyri. Før reguleringen var Seljadalselva et levende midtpunkt i dalen mens den i dag er et trist syn der den mange steder ofte ligger nesten tørrlagt. Ikke bare er det skjemmende for opplevelsen av naturen og kulturlandskapet – mangelen på vannføring har også nesten eliminert ørretbestanden i elva. I tillegg er elvas rolle i å sikre mangfoldet i naturen kraftig redusert, og mangel på vannføring gir også dårligere vannkvalitet og større forurensning samtidig som kombinasjonen av nesten ingen vannføring og høy vannføring i begrensede tidsrom gir krevende erosjonsproblematikk.

Vi som holder til i Seljadalen vil ha tilbake en elv som igjen ser ut som en elv skal se ut, en elv som vi kan fiske i og en elv som spiller den rollen den er ment å ha for mangfoldet i naturen. Det kan bare skje ved etablering av minstevannføring kombinert med andre miljøforbedrende tiltak og tilrettelegging for en bærekraftig stasjonær ørretstamme.

Etter 50 år med nedprioritering av miljøforholdene i Seljadalselva er en vilkårsrevisjon trolig det riktige verktøyet for å kompensere for historiske miljøsynder.

Vi mener Seljedalselva er særlig godt egnet til å få etablert vilkårsfestet minstevannføring både på grunn av elvas egenverdi og ved at man kan benytte det samme vannet til å etablere minstevannføring i Vikja som har status som Nasjonal Lakseelv. I tillegg har NVE og Miljøverndirektoratet plassert Arnafjord og Vikvassdraget helt i toppen i sin prioritering av norske vassdrag. EUs vanndirektiv som er gjort gjeldene i Norge gjennom Vannforskriften trekker i samme retning ved å sette søkelys på økologisk restaurering som skal sikre bærekraftig vannbruk gjennom tilfredsstillende vannkvalitet, tilstrekkelig vannføring og fiskens frie vandring.

I vårt tilfelle får man altså i dobbel nytte for ett minstevannføringstiltak. Dette kan gjennomføres ved at det etableres et fast vannslipp på 500 l/s gjennom hele året som kan fordeles med 250 l/s i Seljestadelva og 250 l/s fra nåværende vannslipp fra Refsdalsdammen.

Det er også viktig å ha et riktig perspektiv på kost-nytte vurderingene av de aktuelle tiltakene. Regulanten og storsamfunnet har hatt store inntekter på å belaste vassdraget miljømessig uten minstevannføring i 50 år. Regulanten har heller ingen investeringsrisiko lenger da anlegget er nedbetalt for mange år siden. I tillegg har regulanten og storsamfunnet fått om lag 10% høyere inntekt enn forventet ved investeringstidspunktet på grunn av klimaendringer og større tilsig. Tilsiget og dermed også inntektene er forventet å øke ytterligere i årene fremover. Det er ikke usannsynlig at de uforventede inntektene fra økt tilsig alene ville være nok til å finansiere alle kravene som er fremsatt i denne vilkårsrevisjonen.

Når man ser på de miljømessige verdiene i Arnafjord og Vikvassdraget, inkludert myndighetenes egen verdivurdering og Vikjas status som nasjonal lakseelv samt fokuset i nasjonalt og internasjonalt lovverk på et sterkt vern og økologisk restaurering av vannressursene, er det vanskelig å forstå at regulanten velger å avvise nesten alle minstevannføringskrav. Strategien synes å være at man frykter alle vilkårsrevisjonene som kommer så mye at man sier nei til nesten alle tiltak uten egentlig å realitetsbehandle sakene.

Vi understreker at minstevannføring i Seljadalselva må etableres helt fra Heimste Brevatn. Vannføringen kan da justeres ved inntaket øverst i Seljadalen så lenge vannføringen videre holdes på et tilstrekkelig nivå.

Vi viser også til høringsuttalelser fra Vik kommune, Vik Jakt og Fiske, NJFF og FNF Hordaland som har helt eller delvis sammenfallende syn som oss på både nødvendige tiltak og mangler og svakheter i regulantens revisjonsdokument.

2. Lovverk og basis for våre krav om tiltak

NVE sier at "hovedformålet med ein vilkårsrevisjon vil være å betre miljøforholda i regulerte vassdrag. Dette må vegast opp mot formålet med sjølve konsesjonen, som er kraftproduksjon"

OED sier i sin veileder at "hovedformålet med en revisjon av vilkår vil være muligheten for å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag. Revisjonsadgangen er ment å innebære en modernisering eller ajourføring av konsesjonsvilkårene" og videre " revisjonen gir mulighet til å sette nye vilkår for å rette opp skader og ulemper for allmenne interesser som har oppstått som følge av reguleringene. Dette er særlig aktuelt ved skader og ulemper som ikke var forutsatt på konsesjonstidspunktet eller som i dag vurderes annerledes som følge av endrede samfunnsforhold og verdsetting av miljøkvaliteter"

Det er usannsynlig at en konsesjon som den som revideres her ville blitt gitt i dag uten krav om vesentlige miljøtiltak. Det kan også argumenteres sterkt for at det er mange år siden det ville vært akseptabelt å gi en slik konsesjon uten hensyn til moderne natur- og miljøforvaltning. Krav om minstevannføring ble hjemlet i vannressursloven allerede for 21 år siden (24 november, 2000). Det er heller ikke opplagt at myndighetene har måttet vente på en vilkårsrevisjon før viktige miljøtiltak kunne pålegges regulanten.

Det er altså på høy tid at myndighetene griper inn for å rehabilitere våre vassdrag.

Vannressursloven: Minstevannføring er et tiltak som ofte kan bidra til å redusere de negative konsekvensene av en utbygging. Behovet for minstevannføring vil variere fra sted til sted, og alt etter hvilke temaer/fagområder man vurderer. Vannressurslovens § 10 sier bl.a. følgende om minstevannføring:

“I konsesjon til uttak, bortledning eller oppdemming skal fastsetting av vilkår om minstevannføring i elver og bekker avgjøres etter en konkret vurdering. Ved avgjørelsen skal det blant annet legges vekt på å sikre a) vannspeil, b) vassdragets betydning for plante og dyreliv, c) vannkvalitet, d) grunnvannsforekomster. Vassdragsmyndigheten kan gi tillatelse til at vilkårene etter første og annet ledd fravikes over en kortere periode for enkelttilfelle uten miljømessige konsekvenser.”

Vannforeskriften: Status på Seljadalselva i forhold til planprosessen etter vannforeskriften (se tabell under) er at etablerte miljømål ikke er oppnådd. Regulanten har ikke vurdert dette i sitt revisjonsdokument. Fristen for måloppnåelse er allerede 2027 og det synes opplagt at tiltakene vi krever både med hensyn til minstevannføring og andre miljøtiltak trolig blir nødvendige for måloppnåelse. Igjen vil det være viktig å vurdere miljøstatusen i sammenheng med statusen for både øvre og nedre Vikja. God miljøstatus for Seljadalselva gir samtidig bedre miljøstatus for Vikja.

Vassdrag	Vassforekomst-ID	Miljøtilstand (økologisk potensial)	Miljømål økologisk/kjemisk	Frist
Øvre Vikja	070-133-R	moderat	god/god	2027/2027
Nedre Vikja	070-20-R	dårleg	god/god	2033/2027
Nedre Hopra	070-73-R	dårleg	god/god	2027/2027
Dalselvi	070-193-R	moderat	god/god	2027/2027
Seljadalselvi	070-136-R	moderat	god/god	2027/2027
Nedre Hugla	070-111-R	moderat	god/god	2027/2027
Øvre Hugla	070-113-R	moderat	god/god	2027/2027
Tura	070-189-R	svært dårleg	svært dårleg/god	nådd/2027
Nærøydalselvi	071-43-R	moderat	god/god	2027/2027

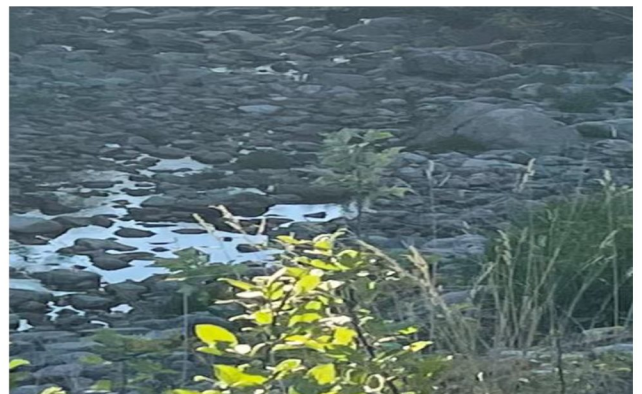
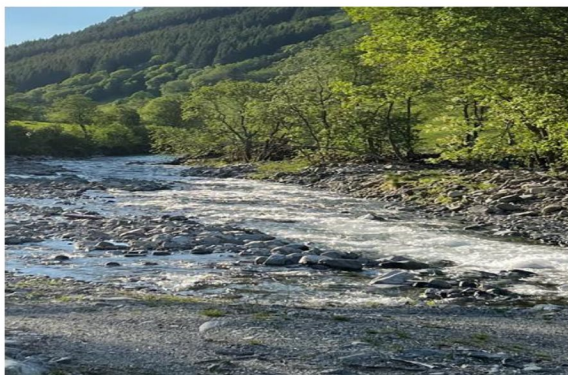

3. Foreslåtte tiltak

Vi krever tiltak som vil reetablere Seljadalselva som det levende midtpunkt elva en gang var for opplevelsen at naturen og kulturlandskapet samt for fiske, naturmangfold og vannkvalitet. Disse tiltakene er som følger:

1. Etablering av minstevannføring som konsesjonsvilkår fra Heimste Brevatn til Fosse. Mengden vann bør etableres av fagmiljø basert på behovet ved etablering av en levedyktig en bærekraftig bestand av stasjonær ørret og et levende biologisk mangfold samt bidraget til kulturlandskapet.
2. Kultiveringstiltak med oppfølging for å legge til rette for en stasjonær ørretbestand på egnede steder i elven gjennom dialog mellom fagfolk, beboere/grunneiere og relevante myndigheter
3. Etablering av en finansiert oppryddingsordning i elven for å hindre endring av elveløp og erosjon
4. Reetablere opprinnelig lakseførende strekning i Vikja inkludert Laksetrapp ved Hove og tilpasset minstevannføring og andre nødvendige tiltak som konsesjonsvilkår

Når det gjelder mengde minstevannføring bør den sees samlet mellom Vikja og Seljadalselva. Vi har gjennom konsultasjoner med fagfolk fått informasjon som tilsier at et anslag på 500 l/s gjennom hele året for øvre Vikja kan være et godt utgangspunkt. Denne mengden kan fordeles med 250 l/s i Seljestadelva og 250 l/s fra nåværende vannslipp fra Refsdalsdammen. Dette kan på et senere tidspunkt justeres i samråd med fagfolk og myndigheter, men det er viktig at minstevannordningen etableres raskt uten at man nødvendigvis er helt sikre på riktig mengde før man starter.

Bildene over viser forskjellige deler av Seljadalselva både over og under bekkinntaket som er mer eller mindre tørrlagt

4. Kommentarer til regulantens vurdering av foreslåtte tiltak

Statkraft - på sine hjemmesider - går langt i å mene at tiltakene som kreves er riktige og nødvendige (<https://www.statkraft.no/nyheter/nyheter-og-pressemeldinger/arkiv/2020/vannkraft-bedrer-forholdene-for-fisken/>):

" Storskala vannkraftutbygging kan for eksempel gi betydelige endringer i naturområder. I elvene er ferskvannsarter som villaks, ørret og elvemuslinger sårbare for vandringshinder og endringer i vanntemperatur, hastighet og volum. Vi jobber systematisk for å minimere eller dempe slike påvirkninger gjennom eksempelvis å forbedre fiskens habitater og gyteområder og hjelpetiltak under fiskens migrasjon"

"Hovedutfordringen med et vannkraftverk er at det som regel fører til redusert vannføring i elven, tørrlegging av areal eller endringer i strømforholdene. Og dette kan skape problemer for fisken.

"Voksen fisk trenger områder der den kan gyte, og ungfisk trenger beskyttede områder der den kan vokse opp. I vannkraftmagasiner vil det også kunne være store variasjoner i mengden vann i løpet av året, noe som gir erosjon, frysing og tørrlegging av strandsonen. Dette skaper ofte dårlige kår for fisk som livnærer seg og gyter på grunna, sier Sjur Gammelsrud, miljørådgiver i Statkraft"

"Vi søker nå mer etter tiltak som kan bedre de lokale forholdene for fisk og annet liv på varig basis. Et økosystem som greier seg selv, er bedre enn et som er avhengig av årlige fiskeutsettinger. Det er dessuten i tråd med nasjonale retningslinjer fra myndighetene, sier Gammelsrud"

Regulantens vurderinger av tiltak i denne revisjonen samsvarer imidlertid i liten grad med overnevnte uttalelser.

Vår høringsuttalelse adresserer primært forhold i revisjonsdokumentet som er relevant for tiltak i Seljadalselva. Det vil imidlertid dreie seg om tiltak både i Seljadalselva og i Vikja ettersom Seljadalselva blir en del av Vikja fra Fosse og ned til fjorden.

1. Vikja: Regulanten har ikke reelt sett vurdert konkret hvordan hovedkravet for Vikja kan oppfylles – kravet er reetablering av opprinnelig lakseførende strekning inkludert laksetrapp ved Hove og minstevannføring tilpasset behovet for å sikre en bærekraftig lakseførende strekning. Isteden synes regulanten kun å argumentere for at dagens frivillige ordning er tilstrekkelig. Regulanten kan ikke sees å ha oppfylt sin utredningsplikt.
2. Vikja og Seljadalselva: Regulanten har ikke vurdert hvordan man kan kombinere minstevannføringstiltak for Vikja og Seljadalselva. Reetableringen av opprinnelig lakseførende strekning i Vikja medfører at laksen kan gå opp ca 5,4 km til Fosse/Bottolvfossen som er omtrent samme sted som Seljadalselva møter Vikja. Dermed vil minstevannføring i Vikja kunne komme fra Seljadalselva og dermed også oppfylle minstevannkravet for Seljadalselva. Det at regulanten ikke har vurdert dette samspillet gjør at tapsestimatene blir for høye. Det ser heller ikke ut til at regulanten har vurdert minstevannførings situasjonen i øvre og nedre Vikja samlet.
3. Seljadalselva: Regulanten kan ikke sees å ha gjort noen egen kunnskapsinnhenting om miljøtilstanden eller skader som følge av reguleringen i Seljadalselva. Det er grunn til å tro at utredningsplikten ikke er oppfylt. Kravet om minstevannføring avvises av regulanten med

bakgrunn i antatt (min utheving) for liten verdi til å veie opp for kostnadene. Regulanten har altså ikke hentet inn informasjon for å kunne gjøre egne vurderinger og utredninger om verdien av minstevannføring og andre tiltak inkludert etablering og kultivering av en bærekraftig stasjonær ørretstamme. Regulanten har heller ikke presentert kostnadstall for tiltakene som avvises. Tiltakene avvises basert på antagelser. Regulanten har heller ikke vurdert gevinsten ved å se på minstevannføring i Vikja og Seljadalselva samlet. Regulanten har ikke vurdert minstevannføring mellom Heimste Brevatn og Bekkinntak Seljadalen, Det er viktig for elvas tilstand innerst i dalen.

4. Vikja og Seljadalselva: Regulanten argumenterer overordnet for viktigheten av vassdragets bidrag til (i) reguleringskraft, (ii) lokal forsyningssikkerhet, (iii) inertia, (iv) flomrisiko og fornybarproduksjon generelt. Ikke på noe sted vises det at tiltakene som foreslås her gir en uakseptabel tilleggsrisiko. Det er altså ikke noe grunnlag for å si at tiltakene som drøftes her vil ha noe mer en marginal betydning for nevnte forhold. Regulanten argumenterer videre med at 70% av norsk vannkraft skal revideres og dersom man antar tilsvarende tiltak over alt så vil det kunne få alvorlige konsekvenser. Det blir feil når det er tiltakene i denne revisjonen som skal vurderes og ikke i andre mulige fremtidige revisjoner. Det er ellers heller ikke godtgjort og dokumentert av regulanten at risikoøkningen ville vært uakseptabel dersom denne typen tiltak blir realisert i 70% av norsk vannkraft.
5. Vikja og Seljadalselva: Regulanten viser til NVE og Miljødirektoratet sin prioriteringsrapport fra 2013 (NVE 49/2013) når de skal argumentere for mulige uakseptable konsekvenser av minstevannføring og andre tiltak. De bruker imidlertid ikke denne rapporten til det den er ment å være – nemlig et prioriteringsverktøy. Hadde de gjort det hadde de funnet ut at NVE og Miljøverndirektoratet anser Arnafjord og Vik vassdraget til å være et av landets mest verdifulle vassdrag. Det burde i seg rettferdiggjøre vesentlige miljøtiltak. I tillegg er Vikja en av Norges Nasjonale Lakseelver – noe som gir vassdraget en enda høyere status. Begge disse momentene tydeliggjør hvorfor Arnafjord og Vikvassdraga har tilstrekkelige verdier til å tåle relativt høye tiltakskostnader i en prioriteringssammenheng.
6. Vikja og Seljadalselva: Regulanten ønsker minst mulig av eventuelle tiltak som vilkår i konsesjonen og ønsker heller at tiltakene håndteres gjennom framtidige standardvilkår om naturforvaltning. Dette gjelder også bygging av laksetrapp i Vikja. Det er underlig at man foreslår laksetrapp som en del av standardvilkår når det er opplagt at det er laksetrappen og ringvirkningene av laksetrappen (utvidelse til opprinnelig lakseførende strekning) som trolig blir dimensjonerende for minstevannføringsbehovet. Det tyder på at regulanten ønsker seg minst mulig tiltak og minst mulig forpliktelser relatert til eventuelle tiltak. Denne typen atferd minner oss også på at regulanten har insentiver for å skyve eventuelle tiltak frem i tid ved å forlenge prosessene og bestride tiltakenes verdi og utrede mere. Vilkårsrevisjonsprosessene har alle vist seg å bli svært tidskrevende så det er viktig at myndighetene sørger for at de sentrale tiltakene realiseres gjennom konsesjonsvilkår med tidsfrist og at tiltak som for eksempel minstevannføring gjennomføres raskt selv om optimal mengde vannslipp er usikker. Det er trolig umulig å utrede seg frem til en optimal mengde vannslipp slik at det er en bedre løsning å realisere tiltaket raskt basert på beste faglige grunnlag og heller evaluere og justere underveis basert på resultater. Vi har i denne sammenheng også observert at regulantens revisjonsdokument ble to år forsinket uten at det er mulig å forstå på innholdet hva som har vært vanskelig å fremskaffe. Slike forsinkelser er det bare regulanten som tjener på, og miljøet blir taperen.
7. Vikja og Seljadalselva: Der det er fremmet krav om gjennomgang av naturverdier, landskapsanalyser og dokumentasjon av verdi for friluftsliv, svarer regulanten at det å avdekke mulige konsekvenser av reguleringa ikke er en del av vilkårsrevisjonen. OED sier derimot at

"revisjonen gir mulighet til å sette nye vilkår for å rette opp skader og ulemper for allmenne interesser som har oppstått som følge av reguleringene". For å vurdere omfanget av slike skader for å identifisere løsninger er det derfor klart at regulanten må etablere nødvendig kunnskapsgrunnlag. Det er altså ikke gjort og regulanten mener de ikke er pliktige til det.

8. Seljedalselva: Regulanten opplyser om at det i dag ikke er planlagte O/U prosjekter innenfor Arnafjord Vikreguleringa. Det er imidlertid et tankekors at OED i 2018 avsto konsesjon til Tura kraftverk i Seljadalen etter anbefaling fra NVE. Begrunnelsen var at departementet mente at Tura kraftverk vil ha for store negative konsekvenser for naturmangfold og landskap, sett opp mot bidraget til ny fornybar energiproduksjon og andre fordeler. Tura ville hatt en årlig produksjon som overgår tapet ved minstevannføring i Seljadalselva. Minstevannføring og rehabilitering av Seljedalselva ville trolig representert en større miljøgevinst enn miljøkostnaden ved realiseringen av Tura. NVE og regulanten burde vurdere hvordan disse to sakene kan sees i sammenheng og dermed oppnå en bedre miljøløsning sammen med en økt total fornybarproduksjon.

Nummestolane med Fresvikbreen i bakgrunnen

5. Mer om tiltakskostnader og kost-nytte perspektivet

Regulanten har i liten eller ingen grad presentert konkrete tiltakskostnader og i ingen grad drøftet hvordan disse kostnadene veies mot nytte. Det er kun tapsestimater (i GWh) og et grovt kostnadsanslag på laksetrapp i Vikja (10-12 mill kroner) som er presentert. Når det gjelder nødvendige tekniske innretninger som er nødvendig for å realisere en del av tiltakene gir ikke regulanten noe estimat, men ber myndighetene vurdere om det skal utredes videre. Det burde ikke være vanskelig å presentere konseptestimater på et nøyaktighetsnivå som ville være tilstrekkelig for den type kost-nyttevurderinger som er aktuelt her. I stedet forlenges prosessen ved at regulanten ber myndighetene om å be dem om å utrede videre.

Det sier seg selv at dette perspektivet er helt sentralt. Man burde opplagt for lenge siden ha fjernet vandringshinderet ved Hove ved å etablere en laksetrapp. Man har altså ment at en kostnad på 10-12 millioner kroner er for høy til å utvide lakseførende strekning til det opprinnelige for Vikja som har status som nasjonal lakseelv.

En kostnad på 10-12 millioner er svært stor om man for eksempel er en vanlig lønnsinntaker. Om man derimot er en virksomhet som har tjent mange titalls milliarder gjennom konsesjonsperioden, hvorav trolig flere milliarder ved å unngå minstevannføring, så fremstår denne kostnaden som marginal.

Basert på innhentede kraftpriser (engrospriser) fra slutten av 60-tallet så har vi beregnet at inntektene fra kraftproduksjon (899 GWh / engrossalg) har vært om lag 20 milliarder kroner (2020-kroner). Om vi vurderer at en minstevannføring i perioden ville gitt ca 10% energitap så tilsvarer det om lag to milliarder kroner i gevinst på å ha unngått minstevannføring.

Dersom vi tar med avgifter, moms og markedspåslag som i større grad representerer hele verdiskapningen for samfunnet så kan vi sikkert doble disse summene og fremdeles være konservative. Da har samfunnet hatt en inntekt på om lag 4 milliarder på å unngå miljøtiltak slik at dette kan ansees som et konservativt anslag på miljøkostnaden av reguleringen for Arna fjord og Vikvassdraget.

Regulanten kan heller ikke sies å ha særlig risiko forbundet med sin virksomhet. Investeringen er nedbetalt for mange år siden og i tillegg har klimautviklingen gitt en økning på om lag 10% i tilsig sammenlignet med forutsetningene ved investeringsbeslutningen. Denne typen økning i tilsig vil fortsette å gi ytterligere oppside for regulanten i fremtiden.

Det er et relevant tilleggsmoment at Staten er hovedeier av virksomheten gjennom sitt 100% eierskap i Statkraft som eier 88% av den reviderte virksomheten mens Sognakraft (som eies av BKK AS (44%), Luster Energiverk (12,91%), og kommunene Vik (19,79%), Sogndal (15,89%) og Luster (6,88%). BKK eies igjen av Statkraft (43,42%) og 5 kommuner. Staten er altså den desidert største eieren her med ca 90% men resten av eierne stor sett er kommuner. Statens eierskap er dermed helt dominerende med om lag 90%. Staten på vegne av storsamfunnet er dermed sikret inntekter gjennom virksomhetens inntekter, avgifter og moms samt skatteinntang. Samtidig skal den samme staten sikre at miljøkostnadene er akseptable.

Det er i dette totalperspektivet tiltakskostnaden må vurderes. En virksomhet som er nesten heleid av Staten uten investeringsrisiko og med store uforutsette historiske og fremtidige ekstraintekter gjennom økt tilsig og historiske milliardinntekter fra å unngå minstevannføring gjennom mangel på miljøkrav i en 50 år gammel konsesjon. Her burde listen legges høyt for hva som er akseptable tiltakskostnader.

6. Oppsummering og konklusjoner

Vi som beboere og grunneiere i Seljadalen krever følgende tiltak realisert i forbindelse med Vilkårsrevisjonen av Arnafjord og Vikvassdraga:

1. Etablering av minstevannføring som konsesjonsvilkår fra Heimste Brevatn til Fosse. Mengden vann bør etableres av fagmiljø basert på behovet ved etablering av en levedyktig en bærekraftig bestand av stasjonær ørret og et levende biologisk mangfold samt bidraget til kulturlandskapet. Tiltaket samordnes med minstevannføring for Vikja på 500 l/s hvor minst halvparten hentes fra Seljadalselva.
2. Kultiveringstiltak med oppfølging for å legge til rette for en stasjonær ørretbestand på egnede steder gjennom dialog mellom fagfolk, beboere/grunneiere og relevante myndigheter
3. Etablering av en finansiert oppryddingsordning i elven for å hindre endring av elveløp og erosjon
4. Reetablere opprinnelig lakseførende strekning i Vikja inkludert Laksetrapp ved Hove og tilpasset minstevannføring og andre nødvendige relaterte tiltak som konsesjonsvilkår

Dette vil kunne gi oss tilbake en elv som spiller den rollen den er ment å ha i kulturlandskapet og naturoplevelsen og for fiske og mangfoldet i naturen.

Vi har med denne høringsuttalelsen synliggjort vesentlige forhold som gir et godt grunnlag for myndighetene til å beslutte de overnevnte tiltakene realisert. Dette inkluderer verdien av vassdraget for oss og allmenheten og påpekning av feil og mangler i regulantens dokumentasjon og forståelse av sin opplysningsplikt.

Vi har videre vist hvordan myndighetene har gitt Arnafjord og Vikvassdraget svært høy verdivurdering ved å gi oss en av de aller høyeste poengsummene i NVEs og Miljødirektoratets prioriteringsrapport samtidig som Vikja har status dom Nasjonal Lakseelv. Dette bør gi grunnlag for å tåle relativt store tiltakskostnader.

Vi har også påpekt og argumentert for viktigheten av et riktig perspektiv når man vurderer hva som er akseptable tiltakskostnader. Inntektene fra 50 år med få miljøkrav er en viktig del av dette bildet.

Vi har sett og påpekt viktigheten av å se på minstevannføring samordnet mellom Vikja og Seljadalselva.

Vi støtter også miljøkravene for de andre delene av vassdraget og viser også til høringsuttalelsene fra Vik kommune, Vik Jakt og Fiske, NJFF og FNF Hordaland som har helt eller delvis sammenfallende syn som oss på både nødvendige tiltak og andre forhold rundt revisjonsprosessen. Regulantens uforutsette ekstraintekter som følge av klimaendringene og økt tilsig vil trolig være tilstrekkelig til å dekke kostnadene for alle tiltak som er fremmet i denne revisjonsprosessen.

Myndighetene bør revurdere konsesjonssøknaden for Tura kraftverk i Seljadalen og se den i sammenheng med rehabiliteringen av Seljadalselva. Energiproduksjonen fra Tura vil mer enn kompensere for energitapet ved minstevannføring i Seljadalselva. Miljøregnskapet ved å se en realisering av Tura sammen med en rehabilitering av Seljadalselva vil også etter all sannsynlighet bli positivt.

Vi håper myndighetene sørger for sikre rask fremdrift samtidig som de riktige beslutningene blir fattet. Vi mener det er best å realisere tiltak raskt og evaluere og justere senere om nødvendig. Nye lange utredninger vil uansett ikke gi sikre svar og miljøet taper på utsettelsen av nødvendige tiltak.